

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a șasea)

11 iulie 2019*

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive adoptate având în vedere situația din Ucraina – Înghețarea fondurilor – Lista persoanelor, entităților și organismelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Menținerea numelui reclamantului pe listă – Obligația Consiliului să verifice că decizia unei autorități a unui stat terț a fost luată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza T-274/18,

Oleksandr Viktorovych Klymenko, cu domiciliul la Moscova (Rusia), reprezentat de M. Phelippeau, avocat,

reclamant,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de A. Vitro și de P. Mahnič, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se urmărește anularea Deciziei (PESC) 2018/333 a Consiliului din 5 martie 2018 de modificare a Deciziei 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2018, L 63, p. 48) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/326 al Consiliului din 5 martie 2018 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2018, L 63, p. 5), în măsura în care numele reclamantului a fost menținut pe lista persoanelor, a entităților și a organismelor cărora li se aplică aceste măsuri restrictive,

TRIBUNALUL (Camera a șasea),

compus din domnii G. Berardis (raportor), președinte, D. Spielmann și Z. Csehi, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

Istoricul litigiului

- 1 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive adoptate împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina ca urmare a reprimării manifestațiilor din Piața Independenței din Kiev (Ucraina) în luna februarie a anului 2014.
- 2 Reclamantul, domnul Oleksandr Viktorovych Klymenko, a ocupat funcția de ministru al Veniturilor și Încasărilor în Ucraina.
- 3 La 5 martie 2014, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2014, L 66, p. 26). La aceeași dată, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2014, L 66, p. 1).
- 4 Considerentele (1) și (2) ale Deciziei 2014/119 au următorul cuprins:
 - „(1) La 20 februarie 2014, Consiliul a condamnat în termenii cei mai fermi orice recurgere la violență în Ucraina. Consiliul a cerut încetarea imediată a violenței și respectarea deplină a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Consiliul a făcut apel la guvernul ucrainean să dea dovadă de reținere maximă și la liderii opoziției să se distanțeze de cei care recurg la acțiuni radicale, inclusiv la violență.
 - (2) La 3 martie 2014, Consiliul a convenit să concentreze măsurile restrictive asupra înghețării și recuperării activelor persoanelor identificate ca fiind responsabile pentru deturnarea de fonduri ale statului ucrainean și persoanele responsabile pentru încălcări ale drepturilor omului, în vederea consolidării și sprijinirii statului de drept și respectării drepturilor omului în Ucraina.”
- 5 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia 2014/119 prevede următoarele:
 - „(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori posesia sau sunt controlate de către persoane care au fost identificate ca fiind responsabile pentru deturnarea de fonduri ale statului ucrainean și de către persoane responsabile pentru încălcarea drepturilor omului în Ucraina, precum și de către persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, astfel cum sunt enumerate în anexă.
 - (2) Niciun fond sau resursă economică nu se pune, în mod direct sau indirect, la dispoziția sau în beneficiul persoanelor fizice sau juridice, entităților sau organismelor enumerate în anexă.”
- 6 Modalitățile acestei înghețări a fondurilor sunt definite la articolul 1 alineatele (3)-(6) din Decizia 2014/119.
- 7 În conformitate cu Decizia 2014/119, Regulamentul nr. 208/2014 impune adoptarea măsurilor restrictive în discuție și definește modalitățile acestora în termeni identici în esență cu cei ai deciziei menționate.
- 8 Numele persoanelor vizate prin Decizia 2014/119 și prin Regulamentul nr. 208/2014 apar pe lista care figurează în anexa la respectiva decizie și în anexa I la regulamentul menționat (denumită în continuare „lista”), însoțite, printre altele, de motivarea includerii lor. Inițial, numele reclamantului nu apărea pe listă.

- 9 Decizia 2014/119 și Regulamentul nr. 208/2014 au fost modificate prin Decizia de punere în aplicare 2014/216/PESC a Consiliului din 14 aprilie 2014 privind punerea în aplicare a Deciziei 2014/119 (JO 2014, L 111, p. 91) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 381/2014 al Consiliului din 14 aprilie 2014 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2014, L 111, p. 33) (denumite în continuare împreună „actele din aprilie 2014”).
- 10 Prin actele din aprilie 2014, numele reclamantului a fost adăugat pe lista în discuție, cu informațiile de identificare „fost ministru al Veniturilor și Încasărilor” și cu motivarea care urmează:
- „Persoană anchetată în Ucraina pentru implicarea în infracțiuni legate de delapidarea de fonduri ale statului ucrainean și transferul lor ilegal în afara Ucrainei.”
- 11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 30 iunie 2014, reclamantul a introdus o acțiune, înregistrată cu numărul T-494/14, având ca obiect, printre altele, anularea actelor din aprilie 2014, în măsura în care îl priveau.
- 12 La 29 ianuarie 2015, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2015/143 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2015, L 24, p. 16) și Regulamentul (UE) 2015/138 de modificare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2015, L 24, p. 1).
- 13 Prin Decizia 2015/143 au fost precizate, începând de la 31 ianuarie 2015, criteriile de desemnare a persoanelor vizate de înghețarea fondurilor. În special, articolul 1 alineatul (1) din Decizia 2014/119 a fost înlocuit cu următorul text:
- „(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori posesia sau sunt controlate de persoane care au fost identificate ca fiind responsabile de deturnare de fonduri ale statului ucrainean și de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în Ucraina, precum și de persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, astfel cum sunt enumerate în anexă.
- În sensul prezentei decizii, persoanele identificate ca fiind responsabile de deturnare de fonduri ale statului ucrainean includ persoane care fac obiectul anchetelor efectuate de autoritățile ucrainene:
- (a) pentru deturnare de fonduri sau active publice ucrainene sau pentru complicitate la aceasta; sau
- (b) pentru abuz în serviciu în calitate de funcționar public sau demnitar în scopul obținerii unui avantaj nejustificat pentru sine sau pentru o parte terță, cauzând prin aceasta un prejudiciu fondurilor sau activelor publice ucrainene, sau pentru complicitate la o astfel de faptă.”
- 14 Regulamentul 2015/138 a modificat Regulamentul nr. 208/2014 în conformitate cu Decizia 2015/143.
- 15 La 5 martie 2015, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2015/364 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2015, L 62, p. 25) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/357 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2015, L 62, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2015”). Pe de o parte, prin Decizia 2015/364 a fost înlocuit articolul 5 din Decizia 2014/119, prelungind aplicarea măsurilor restrictive, în ceea ce îl privea pe reclamant, până la 6 martie 2016, și, pe de altă parte, aceasta a modificat anexa la cea din urmă decizie. Prin Regulamentul de punere în aplicare 2015/357 a fost modificată, în consecință, anexa I la Regulamentul nr. 208/2014.

- 16 Prin actele din martie 2015, numele reclamantului a fost menținut pe listă, cu informațiile de identificare „fost ministru al Veniturilor și Încasărilor” și cu noua motivare care urmează:
- „Persoană care face obiectul unor proceduri penale declanșate de către autoritățile ucrainene pentru deturnarea de fonduri sau active publice și pentru abuz în serviciu din partea unui titular al unei funcții publice pentru a procura un avantaj nejustificat pentru sine sau pentru o terță parte, cauzând prin aceasta un prejudiciu fondurilor sau activelor publice ucrainene.”
- 17 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 mai 2015, reclamantul a introdus o acțiune înregistrată cu numărul T-245/15, având ca obiect, printre altele, anularea actelor din martie 2015, în măsura în care îl priveau.
- 18 La 4 martie 2016, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2016/318 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2016, L 60, p. 76) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/311 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2016, L 60, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2016”).
- 19 Prin actele din martie 2016, aplicarea măsurilor restrictive a fost prelungită, în ceea ce îl privește în special pe reclamant, până la 6 martie 2017, fără ca motivarea desemnării sale să fi fost modificată față de cea cuprinsă în actele din martie 2015.
- 20 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 28 aprilie 2016, reclamantul a adaptat cererea introductivă aferentă cauzei T-245/15, în conformitate cu articolul 86 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, pentru a solicita și anularea actelor din martie 2016, în măsura în care acestea îl priveau.
- 21 Prin Ordonanța din 10 iunie 2016, Klymenko/Consiliul (T-494/14, EU:T:2016:360), adoptată în temeiul articolului 132 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a admis acțiunea menționată la punctul 11 de mai sus, constatând că este vădit fondată și anulând, prin urmare, actele din aprilie 2014, în măsura în care îl priveau pe reclamant.
- 22 La 3 martie 2017, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2017/381 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2017, L 58, p. 34) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/374 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2017, L 58, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2017”).
- 23 Prin actele din martie 2017, aplicarea măsurilor restrictive a fost prelungită până la 6 martie 2018, fără ca motivarea desemnării reclamantului să fi fost modificată față de cea din actele din martie 2015 și din martie 2016.
- 24 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 27 martie 2017, reclamantul a adaptat din nou cererea introductivă aferentă cauzei T-245/15, pentru a solicita și anularea actelor din martie 2017, în măsura în care acestea îl priveau.
- 25 Prin Hotărârea din 8 noiembrie 2017, Klymenko/Consiliul (T-245/15, nepublicată, în prezent în recurs, EU:T:2017:792), Tribunalul a respins toate cererile reclamantului menționate la punctele 17, 20 și 24 de mai sus.
- 26 Între luna decembrie a anului 2017 și luna februarie a anului 2018, Consiliul și reclamantul au schimbat mai multe scrisori cu privire la posibila prelungire a măsurilor restrictive în discuție în raport cu acesta din urmă. În special, Consiliul a transmis reclamantului mai multe scrisori ale Biroului Procurorului General al Ucrainei (denumit în continuare „BPG”) privind procedura penală care îl viza și care reprezenta temeiul preconizat al prelungirii menționate.

- 27 La 5 martie 2018, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2018/333 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2018, L 63, p. 48) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/326 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2018, L 63, p. 5) (denumite în continuare, împreună, „actele atacate”).
- 28 Prin actele atacate, aplicarea măsurilor restrictive a fost prelungită până la 6 martie 2019, fără ca motivarea desemnării reclamantului să fi fost modificată față de cea din actele din martie 2015, din martie 2016 și din martie 2017.
- 29 Prin scrisoarea din 8 martie 2018, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la menținerea măsurilor restrictive în privința sa. Acesta a răspuns la observațiile reclamantului formulate în corespondențele anterioare și i-a transmis actele atacate. În plus, a indicat termenul în care i se puteau prezenta observații înainte de luarea unei decizii privind eventuala menținere a numelui reclamantului pe listă.

Procedura și concluziile părților

- 30 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 30 aprilie 2018, reclamantul a formulat prezenta acțiune având ca obiect anularea actelor atacate.
- 31 Faza scrisă a procedurii a fost închisă la 19 septembrie 2018, întrucât reclamantul nu a depus nicio replică în termenul stabilit.
- 32 Prin Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Curtea a anulat Hotărârea din 7 iulie 2017, Azarov/Consiliul (T-215/15, EU:T:2017:479), precum și actele din martie 2015, în măsura în care îl priveau pe reclamantul din cauza în care a fost pronunțată hotărârea menționată.
- 33 Având în vedere posibilul impact în prezenta cauză al soluției reținute de Curte în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Tribunalul (Camera a șasea) a decis, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, să adreseze o întrebare scrisă părților pentru a le invita să precizeze în scris care erau, în opinia lor, consecințele care trebuiau deduse, în speță, din hotărârea menționată. Părțile au dat curs acestei măsuri în termenul stabilit.
- 34 În temeiul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, în lipsa unei cereri de organizare a unei ședințe de audiere depuse de părți în termenul de trei săptămâni de la notificarea închiderii fazei scrise a procedurii, Tribunalul poate decide să se pronunțe asupra acțiunii fără parcurgerea fazei orale a procedurii. În speță, Tribunalul, considerându-se suficient de lămurit de înscrisurile și de mijloacele materiale de probă de la dosarul cauzei, a decis, în lipsa unei asemenea cereri, să se pronunțe fără parcurgerea fazei orale a procedurii.
- 35 Reclamantul solicită în esență Tribunalului:
- anularea actelor atacate, în măsura în care îl privesc;
 - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 36 Consiliul solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată;

- cu titlu subsidiar, în cazul în care actele atacate ar trebui să fie anulate în măsura în care îl privesc pe reclamant, dispunerea menținerii efectelor Deciziei 2018/333 până când anularea în parte a Regulamentului de punere în aplicare 2018/326 produce efecte.

În drept

- 37 În susținerea acțiunii, reclamantul invocă, în cererea introductivă, cinci motive, întemeiate, primul, pe încălcarea obligației de motivare, al doilea, pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la o cale de atac efectivă, al treilea, pe lipsa temeiului legal, al patrulea, pe o eroare de fapt și, al cincilea, pe încălcarea dreptului de proprietate. În răspunsul său la întrebarea de la punctul 33 de mai sus, reclamantul susține că, în speță, consecința principiilor care decurg din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), este că actele atacate nu pot decât să fie anulate.
- 38 La rândul său, Consiliul contestă, în memoriul în apărare, temeinicia motivelor reclamantului menționate la punctul 37 de mai sus. În răspunsul său la întrebarea de la punctul 33 de mai sus, acesta susține că Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), nu are nicio incidență asupra prezentei cauze, din moment ce reclamantul nu ar fi invocat în cererea introductivă niciun motiv asemănător cu cel pe care Curtea l-a admis în hotărârea amintită, iar un asemenea motiv nu ar fi de ordine publică. Cu titlu subsidiar, Consiliul susține că, în orice caz, acest motiv nu este fondat în speță.
- 39 Cu titlu introductiv, trebuie amintite, așadar, principiile care decurg în special din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), care pot avea o incidență crucială asupra prezentei cauze.

Observații introductive

- 40 Reiese dintr-o jurisprudență consacrată că, cu ocazia controlului unor măsuri restrictive, instanțele Uniunii Europene trebuie să asigure un control, în principiu complet, al legalității tuturor actelor Uniunii din perspectiva drepturilor fundamentale care fac parte integrantă din ordinea juridică a Uniunii, printre care figurează în special dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă (a se vedea Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctele 20 și 21 și jurisprudența citată).
- 41 Efectivitatea controlului jurisdicțional garantat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene impune ca, în cadrul controlului legalității motivelor pe care se întemeiază decizia de includere sau de menținere a numelui unei persoane pe lista persoanelor care fac obiectul unor măsuri restrictive, instanța Uniunii să se asigure că această decizie, care are o aplicabilitate individuală pentru persoana respectivă, se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă. Aceasta presupune o verificare a faptelor invocate în expunerea de motive pe care se bazează decizia menționată, astfel încât controlul jurisdicțional să nu se limiteze la aprecierea verosimilității abstracte a motivelor invocate, ci să privească aspectul dacă acele motive – sau cel puțin unul dintre ele, considerat suficient în sine pentru susținerea actelor menționate – sunt întemeiate (a se vedea Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 42 Adoptarea și menținerea unor măsuri restrictive precum cele prevăzute de Decizia 2014/119 și de Regulamentul nr. 208/2014, astfel cum au fost modificate, luate împotriva unei persoane care a fost identificată ca fiind răspunzătoare pentru o deturnare de fonduri ale unui stat terț, se bazează în esență pe decizia unei autorități a acestuia, competentă în această privință, de a declanșa și de a

desfășura o procedură de anchetă penală vizând persoana respectivă și privind o infracțiune de deturnare de fonduri publice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctul 25).

- 43 De asemenea, deși, potrivit criteriului de includere, cum este cel amintit la punctul 13 de mai sus, Consiliul poate întemeia măsurile restrictive pe decizia unui stat terț, obligația care incumbă acestei instituții de a respecta dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă o implică pe cea de a garanta respectarea drepturilor menționate de autoritățile statului terț care au adoptat decizia amintită (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctele 26, 27 și 35).
- 44 În această privință, Curtea precizează că cerința verificării de către Consiliu a faptului că deciziile statelor terțe, pe care acesta intenționează să se întemeieze, au fost luate cu respectarea drepturilor menționate urmărește să garanteze că adoptarea sau menținerea măsurilor de înghețare a fondurilor nu se realizează decât pe o bază factuală suficient de solidă și, în acest fel, să protejeze persoanele sau entitățile vizate. Astfel, Consiliul nu poate considera că adoptarea sau menținerea unor asemenea măsuri se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă decât după ce a verificat el însuși că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate cu ocazia adoptării deciziei statului terț în cauză pe care intenționează să se întemeieze (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctele 28 și 34 și jurisprudența citată).
- 45 Pe de altă parte, deși este adevărat că împrejurarea că statul terț se numără printre statele care au aderat la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), implică un control din partea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la drepturile fundamentale garantate de CEDO – care, în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) TUE, fac parte din dreptul Uniunii în calitate de principii generale –, o asemenea împrejurare nu poate totuși să facă superfluă cerința de verificare amintită la punctul 44 de mai sus (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctul 36).
- 46 Curtea consideră de asemenea că Consiliul este obligat să menționeze, în expunerea de motive referitoare la adoptarea sau la menținerea măsurilor restrictive față de o persoană sau de o entitate, chiar și numai în mod succint, motivele pentru care consideră că decizia statului terț pe care intenționează să se întemeieze a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă. Astfel, pentru a-și îndeplini obligația de motivare, Consiliul are sarcina să indice, în decizia prin care se impun măsuri restrictive, că a verificat că decizia statului terț pe care își întemeiază aceste măsuri a fost adoptată cu respectarea acestor drepturi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctele 29 și 30 și jurisprudența citată).
- 47 În definitiv, atunci când întemeiază adoptarea sau menținerea unor măsuri restrictive precum cele în speță pe decizia unui stat terț de a iniția și de a desfășura o procedură penală pentru deturnare de fonduri sau de active publice de către persoana vizată, Consiliul trebuie, pe de o parte, să se asigure că, la momentul adoptării deciziei menționate, autoritățile acestui stat terț au respectat dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale persoanei care face obiectul procedurii penale în cauză și, pe de altă parte, să menționeze, în decizia prin care se impun măsuri restrictive, motivele pentru care consideră că decizia amintită a statului terț a fost adoptată cu respectarea acestor drepturi.
- 48 În speță, în răspunsul său la întrebarea de la punctul 33 de mai sus, reclamantul susține că, la fel ca în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Consiliul nu a raportat în actele atacate niciun element care să ateste verificarea respectării de către administrația judiciară ucraineană, în cadrul procedurii care îl vizează, a dreptului

la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională. Prin urmare, Tribunalul nu ar fi în măsură să stabilească legalitatea actelor atacate, care ar trebui să fie anulate pe cale de consecință. Reclamantul adaugă că actele atacate nu cuprind nicio motivare, fie și succintă, a motivelor pentru care Consiliul consideră că aceste acte au fost adoptate cu respectarea drepturilor menționate mai sus. Acest argument ar consolida primul motiv invocat în cererea introductivă, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare.

- 49 În schimb, Consiliul susține că Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), nu are nicio incidență asupra prezentei cauze, din moment ce reclamantul nu ar fi invocat în cererea introductivă un motiv întemeiat pe încălcarea obligației sale să verifice dacă decizia unei autorități a unui stat terț de a începe și de a desfășura o procedură penală privind o infracțiune de deturnare de fonduri publice a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă. Potrivit Consiliului, un asemenea motiv nu este de ordine publică și, prin urmare, nu poate fi invocat din oficiu de Tribunal. Pe de altă parte, Consiliul precizează că, deși a menționat încălcarea articolului 6 din CEDO, precum și încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la o cale de atac efectivă, reclamantul s-a referit totuși la procedura care s-a desfășurat în fața Consiliului în vederea reînnoirii măsurilor restrictive care îl privesc, iar nu la neverificarea de către Consiliu a drepturilor de care beneficia reclamantul în Ucraina.
- 50 În aceste împrejurări, este necesar să se statueze asupra cauzei de inadmisibilitate pe care a invocat-o în esență Consiliul în raport cu argumentația invocată de reclamant în răspunsul său la întrebarea de la punctul 33 de mai sus.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată de Consiliu

- 51 Cauza de inadmisibilitate invocată de Consiliu constă în esență în susținerea că, atunci când se bazează pe Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), reclamantul invocă un motiv nou, fără să respecte condițiile prevăzute în acest scop la articolul 84 din Regulamentul de procedură și fără ca acest motiv să fie de ordine publică.
- 52 Articolul 84 din Regulamentul de procedură are următorul cuprins:
- „(1) Pe parcursul procesului, invocarea de motive noi este interzisă, cu excepția cazului în care acestea se întemeiază pe elemente de drept și de fapt care au apărut în cursul procedurii.
- (2) Dacă este necesar, motivele noi sunt invocate cu ocazia celui de al doilea schimb de memorii și identificate ca atare. Atunci când elementele de drept și de fapt care justifică invocarea de motive noi sunt cunoscute după al doilea schimb de memorii sau după ce s-a decis să nu se autorizeze un asemenea schimb de memorii, partea principală interesată invocă motivele noi imediat ce are cunoștință de aceste elemente [...]”.
- 53 În această privință, în primul rând, trebuie arătat că, în principiu, invocarea unui motiv nou trebuie să respecte cerințele prevăzute la articolul 84 din Regulamentul de procedură. Totuși, aceste cerințe nu sunt aplicabile atunci când un motiv, chiar dacă poate fi calificat drept nou, este de ordine publică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2016, La Ferla/Comisia și ECHA, T-392/13, EU:T:2016:478, punctul 65, și Hotărârea din 20 iulie 2017, Badica și Kardiam/Consiliul, T-619/15, EU:T:2017:532, punctele 40-43).
- 54 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei acțiuni în anulare, un motiv de ordine publică poate fi invocat de părți în orice etapă a procedurii, din moment ce un asemenea motiv poate și chiar trebuie să fie invocat din oficiu de instanță (Hotărârea din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, T-44/00, EU:T:2004:218, punctul 210, și Hotărârea din 14 aprilie 2015, Ayadi/Comisia, T-527/09 RENV, nepublicată, EU:T:2015:205, punctul 44; a se vedea de

- asemenea, în acest sens, Hotărârea din 20 februarie 1997, Comisia/Daffix, C-166/95 P, EU:C:1997:73, punctele 23-25, și Hotărârea din 3 mai 2018, Malta/Comisia, T-653/16, EU:T:2018:241, punctele 47 și 48). Potrivit aceleiași jurisprudențe, un motiv întemeiat pe nemotivarea sau pe insuficiența motivării unui act al Uniunii constituie un motiv de ordine publică.
- 55 Or, în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), după ce a considerat că se impunea anularea Hotărârii din 7 iulie 2017, Azarov/Consiliul (T-215/15, EU:T:2017:479), Curtea a apreciat că respectiva cauză era în stare de judecată și a anulat actele în litigiu. În acest scop, Curtea a subliniat că din motivarea acestora nu reieșea nicidecum că Consiliul ar fi verificat respectarea de către administrația judiciară ucraineană a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională ale persoanei în cauză și a făcut trimitere la motivele pe care le-a prezentat la punctele 25-30 și 34-42 din hotărârea sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctele 43-46).
- 56 În special, punctul 30 din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), precizează în mod clar că, „pentru a-și îndeplini obligația de motivare, Consiliul are sarcina să indice, în decizia prin care se impun măsuri restrictive, că a verificat că decizia statului terț pe care își întemeiază aceste măsuri a fost adoptată cu respectarea [dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă]”.
- 57 Pe de altă parte, punctul 30 din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), citează punctul 37 din Hotărârea din 26 iulie 2017, Consiliul/LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583), în care Curtea a constatat în mod clar că „motivarea regulamente[lor contestate] nu permite[a], așadar, să se stabilească dacă Consiliul și-a îndeplinit obligația de verificare ce îi revenea”, pentru a concluziona, la punctul 38 din această din urmă hotărâre, că Tribunalul a constatat în mod întemeiat că actele în discuție „erau afectate de o motivare insuficientă”.
- 58 Din aceste elemente rezultă că, în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Curtea a constatat în final că actele în litigiu nu erau suficient motivate în ceea ce privește modul în care Consiliul ar fi verificat respectarea de către autoritățile ucrainene a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, în cadrul procedurii penale pentru deturnare de fonduri publice care se afla la baza măsurilor restrictive adoptate și menținute de Consiliu față de reclamant în cauza în care a fost pronunțată hotărârea menționată.
- 59 Desigur, alegerea Curții, în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), de a aborda problema respectării de către autoritățile ucrainene a drepturilor în discuție din perspectiva respectării de către Consiliu a obligației de motivare nu corespunde argumentelor invocate de reclamantul din cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 7 iulie 2017, Azarov/Consiliul (T-215/15, EU:T:2017:479), în ceea ce privea obligația Consiliului să verifice că nivelul protecției drepturilor fundamentale garantat în Ucraina era echivalent celui existent în Uniune. Astfel, aceste argumente nu se încadrau în motivul său întemeiat pe încălcarea obligației de motivare, ci în cel întemeiat pe faptul că Consiliul ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere, după cum rezultă din cuprinsul punctului 166 din hotărârea menționată, precum și, de altfel, din cuprinsul punctului 41 din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031).
- 60 Cu toate acestea, având în vedere elementele prezentate la punctele 55-58 de mai sus, este evident că, în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Curtea s-a concentrat asupra obligației de motivare.
- 61 Astfel, din moment ce, în Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Curtea a anulat actele în litigiu în temeiul unui motiv de ordine publică, cauza de inadmisibilitate a Consiliului rezumată la punctul 49 de mai sus trebuie să fie înlăturată.

- 62 În orice caz, în al doilea rând, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, deși, pe parcursul procesului, invocarea de motive noi este, în principiu, interzisă, un motiv sau o critică ce constituie dezvoltarea unui motiv sau a unei critici enunțate anterior, explicit sau implicit, în cererea introductivă și care prezintă o legătură strânsă cu aceasta trebuie totuși declarată admisibilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2013, Ziegler/Comisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punctul 46, și Hotărârea din 26 februarie 2016, Bodson și alții/BEI, T-240/14 P, EU:T:2016:104, punctul 30).
- 63 În speță, la punctele 83 și 84 din cererea introductivă, reclamantul a susținut în esență că procedura penală pe care s-a întemeiat Consiliul pentru menținerea măsurilor restrictive în privința sa dura, la acel moment, de patru ani, fără niciun rezultat aparent precizat de BPG, și că situația statică respectivă atesta că autoritățile ucrainene doreau să îl mențină sub această presiune și ar continua să invoce existența unei asemenea proceduri pentru a impune înghețarea fondurilor rezultată din măsurile menționate. Potrivit reclamantului, acest fapt ar face ca procedura amintită să fie contrară articolului 6 din CEDO și ar trebui să determine Consiliul să pună la îndoială temeinicia procedurilor invocate.
- 64 Trebuie să se constate că argumentele aduse de reclamant în răspunsul său la întrebarea de la punctul 33 de mai sus, astfel cum au fost rezumate la punctul 48 de mai sus, prezintă o legătură strânsă cu punctele din cererea introductivă care sunt menționate la punctul 63 de mai sus. Astfel, independent de problema dacă este vorba despre un motiv de ordine publică, reclamantul nu poate fi considerat decăzut din dreptul de a solicita Tribunalului să urmeze, în speță, aceeași abordare ca cea a Curții în hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Conseil (C-530/17 P, EU:C:2018:1031).
- 65 În al treilea rând, trebuie amintit că principiul interzicerii invocării de motive noi admite o excepție, prin faptul că o asemenea invocare este permisă atunci când aceste motive se întemeiază pe elemente de drept sau de fapt care au apărut în cursul procedurii, după cum prevede articolul 84 din Regulamentul de procedură (a se vedea punctul 52 de mai sus).
- 66 În această privință, s-a considerat că, deși, desigur, o jurisprudență a instanței Uniunii care nu a făcut decât să confirme o situație de drept pe care reclamantul o cunoștea, în principiu, la momentul la care a introdus acțiunea sa nu poate fi considerată un element nou care să permită invocarea unui motiv nou, situația este diferită atunci când este vorba despre o jurisprudență care oferă clarificări suplimentare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2018, Stavyskyi/Consiliul, T-242/16, nepublicată, EU:T:2018:166, punctul 125 și jurisprudența citată).
- 67 În speță, atunci când reclamantul a introdus prezenta acțiune, exista o jurisprudență a Tribunalului potrivit căreia, pe de o parte, abordarea reținută în Hotărârea din 16 octombrie 2014, LTTE/Consiliul (T-208/11 și T-508/11, EU:T:2014:885), nu putea fi transpusă în contextul măsurilor restrictive adoptate de Consiliu având în vedere situația din Ucraina și, pe de altă parte, eventuala lipsă de corespondență între protecția drepturilor fundamentale în Ucraina și cea existentă în Uniune ar putea avea o incidență asupra legalității acestor măsuri doar dacă opțiunea politică a Consiliului de a susține noul regim ucrainean s-ar dovedi vădit eronată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iulie 2017, Azarov/Consiliul, T-215/15, EU:T:2017:479, punctele 166-178, și Hotărârea din 8 noiembrie 2017, Klymenko/Consiliul, T-245/15, nepublicată, în prezent în recurs, EU:T:2017:792, punctele 218-232). Cu toate acestea, prin Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Curtea a infirmat această jurisprudență a Tribunalului, fapt care trebuie să fie considerat un element de drept de natură să justifice invocarea unui motiv sau a unei critici noi.
- 68 Din considerațiile care precedă rezultă că argumentul pe care reclamantul îl deduce din principiile care decurg în special din Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), astfel cum acestea rezultă din cuprinsul punctelor 40-47 de mai sus, este admisibil.

69 Pe de altă parte, trebuie să se precizeze că, prin întrebarea de la punctul 33 de mai sus, dreptul părților de a fi ascultate a fost respectat. Astfel, rezultă din jurisprudență că, atunci când Tribunalul invită părțile dintr-o cauză să se pronunțe în scris asupra consecințelor care trebuie deduse dintr-o hotărâre pronunțată într-o altă cauză, aceste părți trebuie să fie considerate conștiente de faptul că Tribunalul are în vedere posibilitatea de a aplica în speță, chiar din oficiu, soluția reținută în hotărârea menționată (a se vedea în acest sens Ordonanța din 4 decembrie 2013, *Forgital Italy/Consiliul*, T-438/10, nepublicată, EU:T:2013:648, punctele 59 și 60).

Cu privire la fond

70 Argumentele reclamantului întemeiate pe Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Azarov/Consiliul* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), au fost rezumate la punctul 48 de mai sus.

71 Consiliul susține că, deși nu a menționat în mod expres acest fapt în motivele actelor atacate, cu ocazia adoptării acestora, știa că în Ucraina a avut loc un control judiciar, după cum ar rezulta din mai multe scrisori ale BPG. Astfel, aceste scrisori ar atesta existența mai multor decizii judiciare intervenite în Ucraina cu privire la reclamant, cum ar fi acordarea permisiunii de a părăsi locul de detenție pentru a se înfățișa în instanță de către judecătorul de instrucție de la Tribunalul Districtual din Petchersk din Kiev. Pe de altă parte, respectarea în Ucraina a dreptului la apărare al reclamantului și a dreptului acestuia la protecție jurisdicțională efectivă ar fi demonstrată, de exemplu, prin faptul, recunoscut de reclamant, că autoritățile ucrainene i-au acordat acces la dosarul procedurii penale pe care s-a întemeiat Consiliul pentru menținerea măsurilor restrictive în discuție.

72 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că reclamantul face obiectul unor noi măsuri restrictive adoptate prin actele atacate pe baza criteriului de includere enunțat la articolul 1 alineatul (1) din Decizia 2014/119, astfel cum a fost precizat în Decizia 2015/143, și la articolul 3 din Regulamentul nr. 208/2014, astfel cum a fost precizat în Regulamentul 2015/138 (a se vedea punctele 13 și 14 de mai sus). Acest criteriu prevede înghețarea fondurilor persoanelor care au fost identificate ca fiind responsabile printre altele de faptele de deturnare de fonduri publice, inclusiv ale persoanelor care fac obiectul unei anchete desfășurate de autoritățile ucrainene.

73 Este cert că, pentru a decide cu privire la menținerea numelui reclamantului pe listă, Consiliul s-a întemeiat pe împrejurarea că acesta făcea obiectul unei „proceduri penale desfășurate de autoritățile ucrainene pentru deturnare de fonduri sau de active publice”, a cărei existență a fost stabilită prin scrisorile BPG care au fost primite de reclamant în copie (a se vedea punctul 26 de mai sus).

74 Menținerea măsurilor restrictive adoptate împotriva reclamantului s-a bazat, așadar, la fel cum s-a întâmplat în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Azarov/Consiliul* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), pe decizia BPG de a iniția și de a desfășura o procedură de anchetă penală pentru o infracțiune de deturnare de fonduri aparținând statului ucrainean.

75 Or, în primul rând, trebuie să se constate că motivarea referitoare la reclamant a actelor atacate (a se vedea punctele 16 și 28 de mai sus) nu conține nicio referire la faptul că Consiliul ar fi verificat respectarea de către administrația judiciară ucraineană a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă a acestuia și că, prin urmare, o asemenea nemotivare constituie o primă indicație că Consiliul nu a efectuat o astfel de verificare.

76 În al doilea rând, trebuie arătat că nicio informație cuprinsă în scrisoarea din 8 martie 2018 (a se vedea punctul 29 de mai sus) nu permite să se considere că Consiliul dispunea de elemente referitoare la respectarea drepturilor în discuție de către autoritățile ucrainene în ceea ce privește procedura penală care îl vizează pe reclamant și, cu atât mai puțin, că Consiliul ar fi evaluat asemenea elemente, pentru a verifica dacă drepturile menționate au fost suficient respectate de administrația judiciară ucraineană cu ocazia adoptării deciziei de a iniția și de a desfășura o procedură de anchetă penală privind o

infracțiune de deturnare de fonduri sau de active publice de către reclamant. Într-adevăr, în scrisoarea respectivă, la fel cum s-a întâmplat în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctul 24), Consiliul s-a limitat în principal să arate că scrisorile BPG, comunicate în prealabil reclamantului (a se vedea punctul 26 de mai sus), stabileau că acesta din urmă continua să facă obiectul unei proceduri penale pentru deturnare de fonduri sau de active publice.

- 77 În al treilea rând, trebuie să se observe că Consiliul era obligat să efectueze verificarea respectării dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă independent de orice element de probă furnizat de reclamant pentru a demonstra că, în speță, situația personală a acestuia a fost afectată de problemele pe care le-a identificat cu privire la funcționarea sistemului judiciar în Ucraina. Or, în memoriul în apărare, Consiliul a arătat în esență că nicio pretinsă încălcare a dreptului la apărare al reclamantului de către autoritățile ucrainene nu putea fi invocată decât în fața instanțelor acestei țări.
- 78 În al patrulea rând, trebuie amintit că, în răspunsul său la întrebarea referitoare la Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), Consiliul s-a limitat, pe fond, să prezinte argumentele rezumate la punctul 71 de mai sus.
- 79 În această privință, *primo*, trebuie să se constate că Consiliul recunoaște că motivarea actelor atacate nu tratează problema respectării dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă în raport cu decizia de a iniția și de a desfășura procedura penală care a justificat includerea și menținerea numelui reclamantului pe listă.
- 80 *Secundo*, trebuie arătat că Consiliul pretinde că din dosarul prezentei cauze reiese cu claritate că a fost exercitat un control judiciar în Ucraina în timpul desfășurării anchetelor penale. Mai precis, potrivit Consiliului, existența mai multor decizii judiciare adoptate în contextul procedurii penale care îl privea pe reclamant demonstrează că, atunci când s-a bazat pe decizia autorităților ucrainene menționată în scrisorile BPG, pe de o parte, el a putut să verifice că aceasta a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și, pe de altă parte, el s-a asigurat că o serie de decizii judiciare adoptate în cadrul procedurii penale menționate respectau aceste drepturi.
- 81 Or, toate deciziile judiciare menționate de Consiliu se înscriu în cadrul procedurii penale care a justificat includerea și menținerea numelui reclamantului pe listă și nu sunt decât incidente în raport cu aceasta, întrucât sunt de natură fie conservatoare, fie procedurală. Este adevărat că aceste decizii pot corobora teza Consiliului privind existența unei baze factuale suficient de solide, și anume faptul că, în conformitate cu criteriul de includere, reclamantul făcea obiectul unei proceduri penale privind, printre altele, o infracțiune de deturnare de fonduri sau de active aparținând statului ucrainean. Cu toate acestea, asemenea decizii nu sunt ontologic susceptibile, în sine, să demonstreze, după cum susține Consiliul, că decizia administrației judiciare ucrainene de a iniția și de a desfășura procedura penală menționată, pe care se întemeiază în esență menținerea măsurilor restrictive împotriva reclamantului, a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale acestuia.
- 82 În orice caz, pe de o parte, Consiliul nu poate menționa niciun înscris din dosarul procedurii care a condus la adoptarea actelor atacate, din care ar rezulta că a examinat deciziile instanțelor ucrainene pe care le invocă în prezent și că a putut concluziona din acestea că dreptul la apărare al reclamantului și dreptul său la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate pe fond.
- 83 Pe de altă parte, Consiliul nici măcar nu încearcă să explice în ce mod existența acestor decizii permite să se considere că protecția drepturilor în discuție a fost garantată, chiar dacă, după cum a susținut reclamantul, printre altele, în scrisoarea sa din 26 ianuarie 2018 adresată Consiliului, această

procedură, care era în curs din luna martie a anului 2014, se afla încă în stadiul cercetării penale și nu a fost înaintată unui tribunal ucrainean pentru soluționare pe fond, ci, cel mult, doar pentru aspecte procedurale.

- 84 În această privință, trebuie amintit că articolul 6 paragraful 1 din CEDO prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Acest drept este aferent principiului protecției jurisdicționale efective care, pe de altă parte, a fost consacrat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, punctele 177 și 179).
- 85 În plus, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat deja că încălcarea acestui principiu putea fi constatată printre altele atunci când etapa de cercetare a unei proceduri penale se caracteriza printr-o serie de etape de inactivitate imputabile autorităților competente pentru această cercetare (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții EDO din 6 ianuarie 2004, *Rouille împotriva Franței*, CE:ECHR:2004:0106JUD005026899, punctele 29-31, Hotărârea Curții EDO din 27 septembrie 2007, *Reiner și alții împotriva României*, CE:ECHR:2007:0927JUD000150502, punctele 57-59 și Hotărârea Curții EDO din 12 ianuarie 2012, *Borisenko împotriva Ucrainei*, CE:ECHR:2012:0112JUD 002572502, punctele 58-62).
- 86 Pe de altă parte, din jurisprudență rezultă că, atunci când o persoană face obiectul unor măsuri restrictive de mai mulți ani, din cauza existenței aceleiași proceduri penale desfășurate de BPG, Consiliul are obligația să aprofundeze problema posibilei încălcări a drepturilor fundamentale ale acestei persoane de către autoritățile ucrainene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2019, *Stavytskyi/Consiliul*, T-290/17, EU:T:2019:37, punctul 132).
- 87 Prin urmare, în speță, Consiliul ar fi trebuit, cel puțin, să precizeze motivele pentru care, în pofida argumentului reclamantului reluat la punctul 83 de mai sus, putea să considere că dreptul acestuia la protecție jurisdicțională efectivă în fața administrației judiciare ucrainene – care este, în mod evident, un drept fundamental – a fost respectat în ceea ce privește problema ascultării cauzei sale într-un termen rezonabil.
- 88 În al treilea rând, în ceea ce privește menționarea de către Consiliu a faptului că reclamantul ar fi recunoscut că a avut acces, la 21 aprilie 2017, la dosarul de care dispunea BPG în privința sa, trebuie să se constate că este vorba despre o condiție necesară, însă în mod cert insuficientă, pentru a se considera că dreptul la apărare al reclamantului și dreptul acestuia la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate.
- 89 Prin urmare, nu se poate concluziona că elementele de care dispunea Consiliul la momentul adoptării actelor atacate i-au permis să verifice că decizia administrației judiciare ucrainene pe care întemeiază în esență menținerea măsurilor restrictive față de reclamant a fost luată cu respectarea drepturilor menționate.
- 90 Pe de altă parte, în această privință, trebuie arătat de asemenea, după cum s-a precizat în Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Azarov/Consiliul* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), că jurisprudența Curții potrivit căreia, printre altele, în cazul adoptării unei decizii de înghețare a fondurilor precum cea care îl privește pe reclamant, Consiliului sau Tribunalului nu îi revine sarcina de a verifica temeinicia anchetelor desfășurate în Ucraina cu privire la persoana vizată de aceste măsuri, ci numai temeinicia deciziei de înghețare a fondurilor din perspectiva documentului sau a documentelor pe care s-a bazat această decizie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2015, *Ezz și alții/Consiliul*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punctul 77, Hotărârea din 19 octombrie 2017, *Yanukovych/Consiliul*, C-599/16 P, nepublicată, EU:C:2017:785, punctul 69, și Hotărârea din 19 octombrie 2017,

Yanukovych/Consiliul, C-598/16 P, npublicată, EU:C:2017:786, punctul 72), nu poate fi interpretată în sensul că Consiliul nu este ținut să verifice că decizia statului terț pe care intenționează să întemeieze adoptarea unor măsuri restrictive a fost luată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punctul 40 și jurisprudența citată).

- 91 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, nu s-a demonstrat că, înainte de adoptarea actelor atacate, Consiliul a verificat respectarea de către administrația judiciară ucraineană a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului.
- 92 În aceste împrejurări, se impune anularea actelor atacate în măsura în care îl privesc pe reclamant, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive și argumente invocate de acesta din urmă.
- 93 În ceea ce privește cererea formulată de Consiliu cu titlu subsidiar (a se vedea punctul 36 a treia liniuță de mai sus) prin care se solicită în esență menținerea efectelor Deciziei 2018/333 până la expirarea termenului prevăzut pentru declararea unui recurs și, în cazul în care s-ar declara recurs, până la pronunțarea deciziei cu privire la aceasta, este suficient să se arate că Decizia 2018/333 a produs efecte numai până la 6 martie 2019. În consecință, anularea acesteia prin prezenta hotărâre nu are consecințe asupra perioadei ulterioare acestei date, astfel încât nu este necesară pronunțarea cu privire la problema menținerii efectelor acestei decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iunie 2018, Arbutov/Consiliul, T-258/17, EU:T:2018:331, punctul 107 și jurisprudența citată).

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 94 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Consiliul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantului.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a șasea)

declară și hotărăște:

- 1) Anulează Decizia (PESC) 2018/333 a Consiliului din 5 martie 2018 de modificare a Deciziei 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/326 al Consiliului din 5 martie 2018 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina, în măsura în care numele domnului Oleksandr Viktorovych Klymenko a fost menținut pe lista persoanelor, a entităților și a organismelor cărora li se aplică aceste măsuri restrictive.**
- 2) Obligă Consiliul Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 11 iulie 2019.

Semnături